MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 34

Warszawa dn. 21 grudnia 27 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

I. Polityka zagraniczna ZSRR i stosunek do zagadnień międzynarodowych . . . . Str. 1

II. Życie partyjne. . . . . " 2

III. Sprawy narodowościowe . . . . " 3

IY. Stosunek emigracji do ZSRR. . . . . " 4

Y. Notatki i informacje . . . . " 5

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 34 Warszawa dn. 21 grudnia 1927 r.

---

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH.

POLSKA A LITWA

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 18/12 zamieszcza wywiad Waldemarasa z przedstawicielem TASS'a, w którym Waldemaras oświadczył, że jest zadowolony z decyzji genewskiej, albowiem stanowi ona krok naprzód w sprawie uregulowania sprawy wileńskiej. Rada Ligi Narodów decyzją swoją anulowała postanowienie konferencji ambasadorów i uczyniła sprawę wileńską otwartą.

Waldemaras oświadczył dalej, że rezultaty rokowań Litwy z Polską całkowicie zależą od tego, czy Polska wyrazi gotowość uznania pretensyj Litwy do okręgu Wileńskiego.

Waldemaras wyraził przekonanie, że nota sowiecka wywarła wpływ na przebieg debat genewskich.

ZSRR WOBEC PAŃSTW BAŁTYCKICH

"PRAWDA" z dn. 18/XII /numer poświęcony 10-letniej rocznicy "W.Czeka": GPU/ Peters pisząc o roli sowieckiej "ochrany" zaznacza m.in.: "Konsulowie Anglji, Finlandji, Estonji i Polski całemi partjami wysyłają do Związku Sowieckiego podżegaczy i terrorystów. Rządy tych państw udzielają schronienia na swem terytorjum organizacjom białogwardyjskim i stwarzają warunki umożliwiające na ich terytorjum organizację walki z nami".

"Lecz widzimy, jak wszystkie te próby białogwardyjskie skończyły się całkowitym upadkiem. Wierny i niezachwiany wartownik stoi wytrwale na swym posterunku".

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 18/XII zamieszcza mowę Komisarza dla spraw wojskowych Woroszyłowa.

Woroszyłow stwierdził w swem przemówieniu, że imperjaliści przygotowują grunt dla nowej wojny. Teorja tego zagadnienia najlepiej opracowana jest we Francji. Woroszyłow omawia prawodawstwo francuskie o obronie państwa oraz francuski przemysł wojenny. Następnie mówi Woroszyłow o "militaryzacji" Stanów Zjednoczonych. Polska całkowicie naśladuje Francję w dziedzinie przygotowań do obrony. Od czasu objęcia władzy przez Piłsudskiego zagadnieniu temu udziela się wiele uwagi i uczyniono dużo w tym kierunku. Polacy poważnie i wcale nieźle zabierają się do budowy tanków, motorów, aeroplanów i t.d. Polska na wzór Francji stworzyła wszelkie organy mobilizacji.

Następnie zastanawia się Woroszyłow nad dziełem obrony ZSRR i mówi, że przygotowania Sowietów nabrały aktywności od wiosny b.r. t.j. od czasu, gdy aktywna polityka imperjalistów, a zwłaszcza Anglji zaczęła jawnie zagrażać ZSRR, wówczas ZSRR zmuszony był wzmocnić swe przygotowania wojenne dla obrony swej polityki pokoju. Stworzona została cała sieć organów, lecz problem mobilizacji jeszcze nie został całkowicie rozwiązany. Woroszyłow ubolewa, że trudności wynikają głównie z tego, że Sowiety są nieskończenie ubogie.

Jednakże przemysł ZSRR może stanowić dostateczną podstawę dla obrony kraju.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

XV ZJAZD PARTJI

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 16/12 ogłasza uchwałę zjazdu w sprawie działalności C.K.K. partji. Zjazd zaaprobował jednomyślnie całokształt działalności C.K.K. oraz podkreślił przeszkody, stawiane w tej działalności przez akcję opozycji "trockistsko-mieńszewickiej". W dalszym ciągu uchwały polecił zjazd C.K.K.[1] inspekcji robotniczo-włościańskiej, aby w swej działalności dążyła do polepszenia i usprawnienia "aparatu" sowieckiego i do walki z biurokratyzmem w instytucjach sowieckich, aby usuwała przeszkody na drodze ku urzeczywistnieniu demokracji robotniczej, sowieckiej i partyjnej w partji i instytucjach sowieckich, aby zwróciła uwagę na kwestję ochrony pracy, życie spółdzielcze, sprawy kredytowe, racjonalizację przemysłu i handlu sowieckiego, aby rozciągnęła swoją kontrolę nad zużytkowaniem sił naukowo-technicznych, wzmocniła walkę z wszelkiemi wadami organizacyjnemi ustroju sowieckiego, karała niestosowne zachowanie się urzędników sowieckich wobec interesantów, wciągnęła t.zw. "rabkorów" i "sielkorów" /korespondentów robotniczych i wiejskich/ do akcji walki z biurokratyzmem, rozciągnęła walkę tą na organizacje zawodowe i zwróciła uwagę na polepszenie warunków bytu urzędników sowieckich i klasy robotniczej.

IBIDEM podaje, że posiedzenie poranne zjazdu w dniu 15-go grudnia poświęcone było omówieniu spraw gospodarczych na podstawie referatów p.p.Rykowa i Krzyżanowskiego. W dyskusji zabrał, między innemi, głos były opozycjonista p.Sokolnikow, który w końcu swego przemówienia określił powody zmiany swej orjentacji politycznej i zerwania stosunków z opozycją. Różnice poglądów, które dzieliły opozycję i większość partji, obecnie, zdaniem p.Sokolnikowa przeważnie nie istnieją; osobiście podziela p.Sokolnikow wszystkie poglądy większości C.K. partji. Po ukończeniu dyskusji zabrali głos w celu poczynienia ostatecznych wywodów referenci p.p.Krzyżanowski i Rykow. Pierwszy z nich podkreślił w swem przemówieniu, że zjazd uznał konieczność oparcia gospodarki sowieckiej na systemie "rejonowym", czyli na podziale całego terytorjum ZSRR na obwody administracyjne i gospodarcze; p.Rykow zaś stwierdził w swem przemówieniu, że zjazd aprobuje wszystkie zasadnicze poczynania rządu sowieckiego w dziedzinie gospodarczej oraz plan rozwoju gospodarki sowieckiej w ciągu pięciu lat najbliższych. Wieczorne posiedzenie zjazdu w dniu 15-go nie odbyło się.

IBIDEM z dn. 17/12 podaje, że na posiedzeniu porannym w dniu 16-go członek C.K. partji p.Mołotow wygłosił przemówienie w sprawie akcji partyjnej na wsi sowieckiej. Jako pierwszy mówca w dyskusji na ten temat przemówił prezes C.K.W. p.Kalinin. Oświadczył on, że walka z "kułakiem" nie może być prowadzona w formach, w których prowadzona była w roku 1918. Należy wytworzyć warunki, które zlikwidują zjawisko "kułaków" na wsi sowieckiej, należy kroczyć ku organizacji wielkich kolektywnych gospodarstw rolnych. Jednocześnie dążyć należy do rozwoju sił produkcyjnych wsi sowieckiej, ponieważ przemysł sowiecki potrzebuje surowców.

Na posiedzeniu wieczornym w tym samym dniu przemówił w imieniu komisji mandatowej jej prezes p.Moskwin, który oświadczył, że zjazd skupił 898 delegatów z prawem głosu rozstrzygającego oraz 762 z prawem głosu doradczego. Delegaci ci reprezentują 1,236,190 członków partji i kandydatów. 37% członków zjazdu - są to reprezentanci trzech największych organizacyj partyjnych: moskiewskiej, leningradzkiej i ukraińskiej. 46,6% reprezentują obwody przemysłowe, 34% - obwody rolnicze, 16,3% - obwody narodowościowe. 449 delegatów posiadających prawo głosu rozstrzygającego, biorą udział w obradach

zjazdu partyjnego po raz pierwszy. Robotnicy stanowią 18,4% ogólnej liczby członków zjazdu. włościanie - 57%, urzędnicy sowieccy - 23%.

Po zatwierdzeniu sprawozdania komisji mandatowej wznowiona została dyskusja nad referatem p.Mołotowa. P.P.Jewdokimow i Krupskaja zaprzeczyli w swych przemówieniach istnieniu "niebezpieczeństwa kułackiego" na wsi sowieckiej, które to istnienie podkreślane jest przez opozycję.

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 17/12 /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ omawia w artykule wstępnym wyniki zjazdu partyjnego i twierdzi, że po zwycięstwie grupy rządowej nad opozycją "trockistów" polityka rządu sowieckiego pójdzie prawdopodobnie w kierunku kompromisu pomiędzy odłamem centralnym tej grupy rządowej a jej odłamem prawicowym. O ile tego rodzaju kompromis nie będzie osiągnięty, powstanie nowa opozycja, więcej dla p.Stalina niebezpieczna niż ta opozycja, nad którą odniósł on obecnie zwycięstwo.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 18/12 donosi, że posiedzenie poranne zjazdu w dniu 17.XII zostało rozpoczęte od odczytania deklaracji powitalnych szeregu organizacyj robotniczych. W dalszym ciągu posiedzenia rozwinęła się dyskusja nad referatem p.Mołotowa. Wszyscy mówcy podkreślali dodatnie strony sowieckiej polityki na wsi. Posiedzenie wieczorne zjazdu poświęcone było dalszemu ciągowi dyskusji nad referatem p.Mołotowa.

WALKA Z OPOZYCJA NA UKRAINIE SOWIECKIEJ

"KOMMUNIST" z dn. 15/12 /Charków/ donosi, że komisja okręgowa związkowej partji komunistycznej w Charkowie wykluczyła z partji 16 opozycjonistów, którzy brali udział w dyskredytowaniu władzy sowieckiej oraz wciągali osoby pozapartyjne do udziału w walce partyjnej. Większość wykluczonych jest pochodzenia żydowskiego.

IBIDEM z dn. 14/12 podaje, że komisja okręgowa partji w Sumach wykluczyła z partji opozycjonistów Epsztejna i Borowskiego oraz 4-ch członków związku młodzieży komunistycznej.

IBIDEM donosi o wykryciu w Charkowie tajnej organizacji opozycyjnej, na czele której stał zwolennik p.Trockiego, były członek redakcji pisma "Leningradskaja Prawda", wykluczony z tej redakcji wobec swych poglądów opozycyjnych, p.Brawo. Jeden z członków wymienionego ugrupowania, niejaki Lisiczenko, ogłosił w piśmie "Kommunist" list otwarty do swych kolegów z tego ugrupowania, nawołując ich do uznania swych błędów i zaprzestania dalszej akcji opozycyjnej.

PRZEMIANOWANIE FABRYKI

IBIDEM podaje, że Wierchnieuralskie zakłady przemysłowe im. Mraczkowskiego na Uralu zostały przemianowane na zakłady im.Rewolucji Październikowej wobec udziału Mraczkowskiego w akcji opozycyjnej.

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

POLITYKA NARODOWOSCIOWA W REPUBLICE BURIAT-MONGOLSKIEJ

"BURIAT-MONGOLSKAJA PRAWDA" z dn. 6/12 /Wierchnieudinsk/ donosi, że C.K.W. sowietów wymienionej republiki utworzyło specjalne biuro, które zająć się ma przekładem wszystkich dekretów rządu sowieckiego z języka rosyjskiego na język buriacki.

8. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

TWORZENIE NOWEJ IDEOLOGJI ROSYJSKIEJ

"RUSSKIJ WOJENNYJ WIESTNIK" z dn. 18/12 /Białogród pismo eurazyjskie/ poświęca artykuł wstępny udowodnieniu twierdzenia, iż przyszła Rosja różnić się będzie w wielu dziedzinach od tego, co wyobraża sobie znaczna część emigracji rosyjskiej. Potępić należy tych przywódców politycznych emigracji, którzy nie chcą tego zrozumieć i nie chcą dopuścić aby na emigracji rozwinęła się zdrowa rosyjska myśl polityczna skierowana ku tworzeniu nowej ideologji rosyjskiej. Tworzenie tej ideologji przyspiesza, zdaniem pisma, wskrzeszenie nowej Rosji, wobec tego praca ta powinna być prowadzona nadal.

EURAZJANIZM A PRZYSZŁY USTROJ POLITYCZNY ROSJI

IBIDEM ogłasza streszczenie odczytu prof.Aleksiejewa w Pradze czeskiej. Odczyt ten miał za temat "Ideokrację", czyli problemat przyszłego ustroju politycznego Rosji, który oparty być ma, zdaniem zwolenników eurazjanizmu, na władzy ugrupowania ludzi, zjednoczonych przez wspólną ideologję. Zdaniem zwolenników eurazjanizmu zarówno ustrój monarchistyczny, jak i demokratyczny oparty jest w rzeczywistości na istnieniu tego rodzaju rządzącej warstwy społecznej. System rządów demokratycznych neguje teoretycznie istnienie tej warstwy, przekazuje pełnię władzy narodowi, w rzeczywistości, jednak, oparty jest system ten na istnieniu warstwy demagogów, przywódców partji politycznych. Zwolennicy eurazjanizmu występują przeciwko systemowi kilku partji politycznych w państwie, sądzą, że życie państwa kierowane być musi nie tylko z dołu - ze strony narodu - lecz również z góry - ze strony uświadomionej politycznie i ideologicznie warstwy rządzącej. Wrazie dojścia do władzy w Rosji zamierzają zwolennicy eurazjanizmu zachować system sowietów zmieniając odpowiednio ustawę wyborczą i wprowadzając do sowietów pierwiastek reprezentacji zawodowej, zastąpić władzę prezydjum C.K... przez władzę jednostki oraz zabezpieczyć wpływ partji eurazyjskiej na tok spraw państwowych.

W dyskusji, wywołanej przez odczyt prof.Aleksiejewa przemawiali przedstawiciele różnych odłamów liberalnych i demokratycznych emigracji rosyjskiej, w tej liczbie p.p.Kizewetter, Jurenjew, Hessen, Milukow i Kuskowa. Wszyscy oni krytykowali ostro eurazjanizm, jako kierunek polityczny, który dąży do ustalenia w Rosji rządów faszystowskich.

POLEMIKA "WOZROŻDENJA" Z P.KIERENSKIM

"DNI" z dn. 17/12 /Paryż, pismo socjalistyczne pod redakcją p.Kiereńskiego/ ogłosiło artykuł w sprawie wypadków w Chinach południowych. W artykule tym pismo utrzymuje, że wydalenie sowieckich reprezentantów konsularnych z Chin jest ciosem nie tylko dla władzy sowieckiej, lecz dla interesów Rosji, jako takiej.

"WOZROŻDENJE" z dn. 18/12 /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ polemizuje przeciwko powyższemu twierdzeniu pisma p.Kiereńskiego, oświadczając, że interesa Rosji nie mają nic wspólnego z interesami międzynarodówki komunistycznej oraz że wbrew twierdzeniom p.Kiereńskiego jednolity front państw europejskich przeciwko ZSRR może przynieść dla Rosji jedynie korzyści. Największym zaś niebezpieczeństwem dla Rosji, Europy i ludzkości byłoby wywołanie nowej wojny europejskiej.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

ŚWIĘTO GPU

Numer "IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 18/12 poświęcony jest w większej części 10-leciu istnienia GPU, dawniej "W.Czeka". Artykuł wstępny pióra członka rewolucyjnej rady wojennej Unszlichta oświadcza, że cele zasadnicze GPU pozostają po 10 latach istnienia tej instytucji niezmienione: celem tym jest walka ze wszelkiemi próbami wywołania kontr-rewolucji politycznej i gospodarczej na terytorjum sowieckiem. Walka ta powinna być bezwzględną. Obecnie znajduje się ZSRR przed perspektywą nowej walki świata kapitalistycznego z jedynym państwem socjalistycznym. Zmusza to GPU do wzdwojonej czujności.

Następnie podaje numer pismo powitalne komisarza ludowego komunikacji Rudzutaka do prezesa GPU Mieńżyńskiego oraz pismo powitalne prezydjum rady centralnej sowieckich związków zawodowych oraz dwa artykuły programowe, z których jeden podpisany jest przez Ulrycha, prezesa trybunału rewolucyjnego podczas ostatnich procesów terorystów monarchistycznych w Leningradzie. Myślą przewodnią obydwuch artykułów jest że nie należy jeszcze składać broni, ponieważ walka GPU z kontr-rewolucją rosyjską i szpiegostwem państw obcych nie jest jeszcze skończona.

Numer zawiera dalej cytatę z przemówienia Stalina na cześć GPU oraz rozkazy dzienne prezesa rewolucyjnej rady wojennej Woroszyłowa i prezesa GPU Mieńżyńskiego. Woroszyłow stwierdza w swym rozkazie, że zwycięstwo armji czerwonej nad wrogami ZSRR możliwe było jedynie dzięki działalności GPU, rozkaz dzienny Mieńżyńskiego zapewnia wytrwałość czekistów w nowych bojach GPU z kontr-rewolucją i imperjalizmem światowym. Drugi rozkaz rewolucyjnej rady wojennej, podpisany przez Unszlichta, podaje do wiadomości o nagrodzeniu szeregu czekistów odznakami orderu "Czerwonego Sztandaru". Wśród nagrodzonych znajdują się wice prezesi kolegjum GPU Jagoda i Tryliser, znani czekiści Agranow, Kiryłow, Fomin, Peters, czekiści polscy Dąbrowski i Sienkiewicz, byli czekiści Łobow i Komarow, z których pierwszy jest obecnie prezesem rady naczelnej gospodarstwa krajowego RSFSR, drugi zaś prezesem komitetu obwodowego sowietów w Leningradzie.

W dalszym ciągu zawiera numer artykuły i wiersze na cześć GPU, wspomnienia, poświęcone zmarłym i zabitym funkcjonarjuszom tej instytucji oraz artykuły, podpisane przez prezesa GPU ukraińskiego Balickiego, znanego czekistę Pokrowskiego i innych. Specjalny artykuł redakcyjny omawia pracę GPU białoruskiego, wskazując na odpowiedzialne zadanie GPU na Białorusi sowieckiej w obecnej skomplikowanej sytuacji międzynarodowej. Prócz walki z kontr-rewolucją prowadzi GPU białoruskie wytężoną walkę w obronie granic sowieckich.

ZAMORDOWANIE PREZESA KOMITETU REWOLUCYJNEGO

"WOZROŻDENJE" z dn. 15/12 /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ donosi o zamordowaniu prezesa komitetu rewolucyjnego w okręgu Kaińskim, komunisty Morozowa, który padł ofiarą niewykrytych sprawców.